

Waterschap
De Dommel

Van maaisel tot bokashi

Bodemverbetering bij waterschappen

Maarten van Schijndel

Adviseur water en landbouw

CoP Praktijkdag 24-05-2022

Inhoud

UW WATERSCHAP

1. Aanleiding
2. Kleine kringloop maaisel
3. Wat is bokashi?
4. Bokashi maken
5. Het eindproduct
6. Bokashi in de toekomst

1. Aanleiding

Afzetten bij aangelanden/op oevers laten liggen

- Perssappen en percolaatvocht
- Instabiele oevers
- Onkruiden naar aangelanden

Afvoeren maaisel

- Stortkosten
- Transportkosten
- Niet benutten gebiedseigen grondstoffen/voedingsstoffen

Kans

Kleine kringloop maaisel

2. Kleine kringloop maaisel

Opgezet in 2007

Afvoeren maaisel naar lokale ontvangers (vaak agrariërs)

Schoon & onverdacht maaisel

- Geen puntbronnen
- Vrij van exotische plaagsoorten
- (Nagenoeg) vrij van zwerfvuil
- Schone waterbodem

< 5 km

Samenwerking tussen agrariër en waterschap

Overeenkomst tekenen

(Vergoeding € 5,-/m³)

2. Kleine kringloop maaisel

UW WATERSCHAP

VOORDELEN:

- Milieu: betere bodemkwaliteit, minder transport
- Lagere kosten
- Draagvlak en samenwerking in de regio
- Sluiten kringlopen

NADELEN:

- Wat meer administratie (zowel WS als agrariër)
- Risico's: onkruid, pathogenen, plaagsoorten, rottend maaisel (uitspoeling, CO₂)

Kans

Bokashi

3. Wat is bokashi

Japans voor: “*Goed gefermenteerd organisch materiaal*”

Het gefermenteerde materiaal dient als voedsel voor bodemleven

- Het bodemleven zorgt voor een betere sponswerking
- Win-win-situatie voor agrariër en waterschap

Een efficiënte methode om maaisel om te zetten tot bodemverbeteraar

Kan van bijna elk type vers organisch materiaal gemaakt worden

Weinig CO₂ uitstoot en de biomassa blijft behouden

Besparing afvoer- en stortkosten

Wordt vaak lokaal toegepast (kringlooplandbouw)

4. Bokashi maken

“Lasagne methode”

4. Bokashi maken

Als laatste: afdekken met kuilfolie

Fermentatieproces duurt 8-12 weken

Geen / zeer weinig zuurstof bij het proces toelaten

Temperatuur niet boven 40°C

pH mag niet te laag worden (>pH 6)

5. Het eindproduct

Lijkt nog op ingangsmateriaal

Het is voorverteerd en zijn meer schimmels en bacteriën aanwezig

Klaar om uit te rijden

6. Bokashi in de toekomst

Duidelijkere wetten en regels (Circulair Terreinbeheer)

Meer onderzoek nodig (b.v. vergelijk bodemverbeteraars)

Werken aan een kringlooplandbouw (www.agricycling.nl)

Tot slot

Zijn er vragen?

